

ÜSTÜN DÖKMEN

EY TÜRK GENÇİ!

NEREDEN Geldiğini Öğren
NEREYE Gideceğimizi Bize Öğret

Remzi Kitabevi

PROF. DR. ÜSTÜN DÖKMEN, 1954 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. İlk ve ortaokulu Erzurum'da, liseyi Ankara'da bitirdi. Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümünden lisans ve yüksek lisans derecesi aldı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümünde 1988'de doçent, 1994'te profesör ünvanı aldı. Uzun yıllar televizyonlarda "Küçük Şeyler" dizisini hazırlayıp sundu. Dökmen'in çok sayıdaki bilimsel makalesinin yanı sıra, psikoloji ve kişisel gelişim alanında kitapları, romanları, tiyatro eserleri, masal ve şiir kitapları bulunmaktadır.

Üstün Dökmen'in yayınevimizden çıkan kitapları:

Roman: *Miyase'nin Kuzuları; Kelebekler ve İnsanlar; Kuzular Vadisi; Ladesçi, Metrestepe; Menderes: Irmağın Gölgesi; Yorgun Heykel; Sağdıç; Cümlemiz Bir Cümleyiz; Mektup*

Oyun: *Komşu Köyün Delisi/ Nokta Nokta Hanım'ın Hayatı; Otoyolda Piknik/ Padişah-ı Hali Osman/Uluğ Bey; Depremzâdeler Mahallesi/ Pusulamı Ayarlar mısınız?; Tangramım Nerede?/ Pepe mi Sobe mi?/ Duru'nun Yıldızları*

Çocuk: *Duru ile Doruk dizisi: Mevsimler; Oyuncak Şehir; Küçük Gezinler; Piknikte..., Hangisi Doğru, Köy Gezisi*

Şiir: *Ankara Destanı, Toplu Şiirler*

İnceleme: *İletişim Çatışmaları ve Empati; Varolmak Gelişmek Ulaşmak; Küçük Şeyler 1 – Deniz Kabukları; Küçük Şeyler 2 – Sıfırlı Yaşamlar, Tulumbacı Sendromu, Psikolojik Düğümler; Küçük Şeyler 3 – Yaşama Yerleşmek; Küçük Şeyler 4 – Eşitler Evi; İnsanın Korunakları-1: Deriden Kültüre; İnsanın Korunakları-2: Mimari (Selcan Dökmen ile); Psikodrama ve Sosyometri*

Deneme: *Ey Türk Genci! Nereden Geldiğini Öğren Nereye Gideceğimizi Bize Öğret*

ÜSTÜN DÖKMEN

EY TÜRK GENÇİ!

Nereden Geldiğini Öğren
Nereye Gideceğimizi Bize Öğret

Remzi Kitabevi

EY TÜRK GENCİ! / stn Dökmen

© Remzi Kitabevi, 2025

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da zet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Sevrin Uysal

Kapak tasarımı: Ömer Erduran

İç resimler: Yurt çadırı: Oleg Bor/commons.wikimedia;

Topkapı Sarayı: R Flores/commons.wikimedia;

Kırım Han Sarayı: Chapultepec/commons.wikimedia

ISBN 978-975-14-2261-3

BİRİNCİ BASIM: Kasım 2025

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika No: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No. 77, Bağcılar-İstanbul

Sertifika No: 44903 / Tel (212) 629 0615

Anneme...

İçindekiler

Önsöz.....	9
Niçin Bu Kitap?.....	11
Biz Kimiz?.....	13
Günlük Yaşamda Biz Kimiz?	28
Bir Toplumun Geçmişini Bilmesi Niçin Önemli?	34
Türk Olmak, Tüm İnsanları Sevmeye Engel mi?	44
Ben Neyim?	56
Türk Tarihinin Kapsamı Ne?	62
Bir Kitabın Başına Gelenler ve Gelmeyenler:	
Dîvanu Lugâti't-Türk.....	80
Türkçenin Güçlü Yanları ve Bizim için Önemi	87
Sonuç.....	109

Önsöz

Günümüzde de Atatürk'e olağanüstü güçler atfeden, onun dünyalı değil uzaylı olduğunu iddia eden kişiler var. Atatürk, bu görüşte olanlara yönelik şunu söylemişti:

“Bana olağanüstü güçler atfetmeyiniz; benim insan olarak tek fevkaladeliğim, bir Türk olarak dünyaya gelmiş olmamdır.”

Evet, o da bir Türk'tü.

Niçin Bu Kitap?

Bu kitap bir öğreti niteliğindedir, içindeki bilgiler ve iddialar tartışılabilir. Yazılmasının temel sebebi, ülkemizde ve dünyanın hemen her yerinde yaşıyan gençlerimize, eğer kabul ederlerse rehberlik etmektir.

Tarihimizin dönüm noktalarından birinde yaşıyoruz. Yakın zamanlara kadar Anadolu’muzdan yola çıkan çok sayıda dedemiz yüzyıllar boyunca savaşmak için üç kıtaya gitti. Bugün ise çok sayıda gencimiz, örneğın binlerce hekimimiz, başka ülkelere göç ediyor. Ülkemizden beyin göçü var, eskiden de vardı ancak son yıllarda hızlandı. Göç eden nitelikli gençlerimiz kendilerine “ekspat” diyorlar. Ekspatlarımız ülkemizi terk ederken şimdilik on milyon civarında yabancı kişi de ülkemize girmiş bulunuyor. Ne yazık ki girenler, gidenler kadar donanımlı değil. Bu durumda gerek yurttaki kalan gerekse dışarıya göç eden gençlerimiz hem kimlik hem gelecek sorunları yaşıyorlar. İşte elinizdeki bu kitapçık, gençlerimizin kimlik ve gelecek sorunlarını irdelemeye, tartışmaya çalışmaktadır.

Hepimize kolay gelsin.

Biz Kimiz?

Biz kimiz? Kim olduğumuz konusunda ne yazık ki bir fikir birliği içinde değiliz. Çocukluğumuzda Türk olduğumuz iddiası vardı. Örneğin bir şiirde, “*Biz kimleriz? Biz Altaylardan gelen erleriz*” diyordu. Sonra bizim kuşağın öğrencilik hayatı, “*Türk’üm, doğruyum, çalışkanım*” diyerek geçti. Buna, “Andımız” diyorduk. Sonra yetkililer ayıp oluyor diyerek Türk olmadığımıza karar verdiler, Andımız’ı kaldırdılar.

Bizim Altaylardan gelen erler olduğumuz, Türk olduğumuz iddiası, bazılarına göre ayrımcılıktı; dedelerimiz, ninelerimiz Anadolu’ya gelmeden önce bu coğrafyada yaşamışların torunlarına karşı saygısızlıktı. Sonuçta bir marifet gibi ortaya çıkıp Türk olduğumuzu söylememiz gereksizdi.

Kimliğimiz konusundaki bu ikili görüş, toplumsal anlamdaki zihinsel çelişkilerimizin özetidir, ortaya yeni çıkmamıştır, Türk olup olmadığımız tartışması eskiden de vardı. Bakalım:

Türklüğümüz Cabası

Annemden duyduğuma göre Osmanlı’nın son yıllarında, hatta cumhuriyetin başında bir İstanbulluya aidiyeti sorulduğunda, “Elhamdülillah Müslüman’ız, Türklüğümüz de cabası” dermiş. Bu ifadeye göre dinî kimlik, millî kimliğin üzerinde tutulmaktadır.

Günümüzde hâlâ Osmanlı’nın torunu olmakla övünenler var. Prof. Dr. İlber Ortaylı bir konuşmasında, “Osmanlı bir ai-

le adıdır. Türklük ise bir ırkın adıdır. İrkinin inkâr eden soysuzdur” demiştir. (Soysuz kelimesini biraz yumuşattığımızda, bu görüşe katıldığımı söyleyebilirim.)

Üç Tarz-ı Siyaset

Yusuf Akçura’nın 1904’te yayımladığı makale *Üç Tarz-ı Siyaset* başlığını taşıyordu, daha sonra kitap hâlinde de yayımlanmıştır.^(*) Bu makalesinde Akçura, ülkenin önünde, Osmanlılık, İslamcılık ve Türkçülük olmak üzere üç yol ifade etmişti. Düşününürün görüşü, Türkçülüğten yanaydı. Cumhuriyetin başlangıcında bu üç yolun da savunucusu vardı; hâlâ var.

Bugün inanması zor olsa da Kurtuluş Savaşı’mız zaferle sona erdiğinde, halkımızın, aydınlarımızın çoğunluğu, olup bitenden ders almamış görünüyordu. Nüfusun büyük kısmı, “Düşmanları yurdumuzdan çıkardık, ülkemizi eskiden olduğu gibi yine padişaha teslim edelim, Osmanlı devam etsin” diyordu. Aydınlarımızın azımsanmayacak bir bölümü de “Biz kendi kendimizi yönetemeyiz, İngiltere’nin sömürgesi, peyki olalım” diyorlardı. (Bu tercih Stockholm Sendromu anlamına geliyordu, yani bazı aydınlarımız, daha dün savaşta yüz binlerce insanımızı yok etmiş, bir mağaraya sığınan askerimizin üzerine uluslararası antlaşmalara aykırı olarak zehirli gaz atmış İngilizlerin eteğine sığınmak istiyorlardı.) Bu arada, “Amerika bize uzak, İngilizler gibi bize zarar veremezler, Amerikan hâkimiyetine girelim” diyenler de vardı, “Halifesiz yaşayamayız” diyenler de. Yalnızca Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, açık bir şekilde Osmanlıcılığı da hilafeti merkez alan İslamcılığı da reddetti, milletin egemenliğine dayanan bağımsız bir devlet kurmayı tercih etti.

(*) Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyâset*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2015.

Bu üç siyaset tarzı dışında bugün bağımsız (müstakil) bir ülke yani üniter devlet olma veya bir şekilde global dünyanın bir parçası olma gibi seçenekler de var. Günümüzdeki global dünya görüşü, üniter devletleri istemez çünkü global dünyayı yönetenlerin, üniter devletleri yönlendirmeleri, sömürmeleri zordur. Bu durumda elde, bir hanedanın kulu olmayan, tam bağımsız, üniter, laik, Türk milletine dayanan bir yönetim kılıyor. Ancak bu yönetim şekli, ülkedeki azınlıklara usulen değil, esasen yaşama ve kültürlerini devam ettirme hakkı vermemeli, onları ikinci sınıf insan saymamalıdır.

T. C. Bir Üniter Devlet mi?

Mevcut Anayasamıza göre Türkiye Cumhuriyeti üniter bir devlettir. Üniter devlet, bir ülkenin toprakları üzerinde tek bir milletin, tek bir egemenliğe bağlı olması anlamına gelir. Bu durum Anayasamızın üçüncü maddesinde, “Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinde Türk Devleti tarafından yönetilen Türk Milleti yaşamaktadır. (Bu noktada pratikte önemli sorunlar olduğu düşünülebilir. Bazılarına göre bu sorunların aşılması için çatı kimlik, üst kimlik olarak “Türk kimliği” ifadesi kullanılabilir, bu kimlik kapsamında alt kimlikler bulunabilir, bu alt kimliklere saygı duyulması gereklidir. Benim kişisel anlamda alt kimliklerimin neler olduğu konusunu ilerleyen bölümlerde “Ben Kimim?” başlığı altında ele alacağım.)

Bir Güvercinin Hazin Hayatı

Türkiye Cumhuriyeti nüfus cüzdanı veya pasaportu taşıyanların arasında “ne olduğumuz” konusunda bir fikir birliği olmadığını düşünüyorum. Kimliğimiz konusunda çeşitli görüşler var. Bu duruma, romancı gözlüklerimi takarak baktığımda

Bir Güvercinin Hazin Hayatı adlı romanımda bir teşbihe başvurdum. Şöyle ki:

Söz konusu romanda Ankara'daki Kumrular Sokak'ta bir kuşun ayağına saç veya sakal teli dolanmıştır, ayağı şişmiştir, basamamaktadır. Bu kuşun türü hakkında insanlar arasında fikir birliği yoktur. Bazıları onun bir güvercin olduğunu, bazıları kumru olduğunu, kimisi bir karga, kimisi ise saksakağan olduğunu düşünür. Kısacası, kuşun kimliği hakkında görüş birliği yoktur. O kuşun kimliği gibi bizim kimliğimizin de muallakta olduğunu, sürekli tartışıldığını düşünüyorum.

Ayağı sakatlanan kuşu gören herkes ona acır, ancak kimse-nin aklına bu kuşu alıp veterinerine götürmek gelmez. Sadece Yaman adlı on dört yaşında bir çocuk, kuşu iyileştirmeye çalışır. Yaman, bizim geleceğimizdir.

Biz Türkiyeli miyiz?

Doksanlı yıllardan itibaren “Türk’üm” demek yerine, “Türkiyeliyim” deme modası çıktı. O dönemdeki bir başbakanımız da “Türkiyeliyim” ifadesini tercih etti. “Türk’üm” demek yerine “Türkiyeliyim” demek, görünürde bir kibarlık hâliydi. Böyle diyerek Türk kökenli olmayan, kendilerini Türk saymayan vatandaşlarımıza nazik davranmış, onları ayırmaştırmamış olacaktık. Ancak bir görüşe göre “Türkiyeliyim” demek, globalleştirme politikasının bir dayatmasıydı. Sonuçta “Türkiye-liyim” diyenler, “Türk’üm” demekten vazgeçtiler yani ulusal kimliklerini gösteremez oldular.

“Türkiyeliyim” ifadesinin bir uzantısı olarak okullarda “Andımız” kaldırıldı, tabelalardan “T. C.” ibaresi silindi. (Bir silindi, bir geri geldi; kimi sildi, kimi silmedi.) Üst düzey siyasetçilerimiz, Türklüğe ait bütün kavramları ayakları altına aldıklarını belirttiler nedense!

Peki, bu sırada dünya nasıldı? Bizim için “Türk’üm” demek, ayrımcılıktı, ayıptı; “Türkiyeliyim” demeliydik. Bu durum baş-

ka ülkeler için de söz konusu muydu? Hayır. İnsanlar Alman-yalıyım, Fransalıyım, İngiltereliyim demiyorlardı, Alman'ım, Fransız'ım, İngiliz'im, Yunan'ım, İtalyan'ım, Japon'um diyorlardı. Kimliklerini belirtirken mensup oldukları milletin adını söylemek, onlara yasak değildi, bize yasaktı. Niçin? Üniter yapımızı bozmak için.

Biz gerçekten Türkiyeli miyiz? Kendimizi Türkiyeli kabul etmemiz için birileri, daha çok da dışarıdan birileri, ülkemizin mozaik olduğunu ileri sürdü.

Biz Mozaik miyiz?

Değiliz.

2000'li yıllar öncesinde Türkiye'nin mozaik olduğunu iddia eden Batı kaynaklı kitaplar yazılmaya başlandı. Hemen Türkçeye tercüme edildi. Bu kitaplara göre ülkemizde otuz kırk farklı millet yaşıyordu; yani ülkemiz bir mozaikti. Ülkemizde Rum, Ermeni, Kürt, Arap, Çerkez, Abaza, Alman, İngiliz, Fransız, İtalyan, Türk, Tatar, Ahıska, Özbek, Kırgız, Uygur, Karaçay... ve diğerleri yaşıyordu. Bunu savunmak vatan hainliği olmasa bile millet hainliğidir. Niçin?

Bir defa yukarıdaki sınıflamayla ana dili Türkçe olan, Türklerin yaygın olarak yaşadığı bir ülkede Türkler, en iyi ihtimalle mozaığın otuzda biri düzeyine indirilmiştir. Bu saçmadır. Bu saçmalığın yanı sıra Tatarlar, Ahıska, Özbekler, Kırgızlar, Uygurlar, Karaçaylar ayrı değil, aynı milletendir. Bu suni ayrımı, algı yönetimi niyetine Sovyetler yapmıştır. Sovyetler, "Siz Tatar'sınız, siz Özbek'siniz, siz Kırgız'sınız, siz Uygur'sunuz, farklı milletlersiniz" demiştir. Oysa tüm bu insanların tarihleri, yaşam biçimleri, folklorları, destanları, müzikleri, yemekleri benzer kökenlidir. Sovyetler, böl ve yönet taktiği uygulamıştı, Türkleri birbirlerine yabancılaştırmaya çalıştırmıştı. 1980'lerde Batı, aynı taktiği bize uyguluyordu.

Güçlü bir şekilde Çarlık ve Sovyet karşıtı olan Prof. Dr. Tahir Çağatay, Sovyetler dağılmadan çok önce, “Sovyetler, Asya’daki Türkleri böldü, farklı milletler olarak adlandırdı. Haberleşme araçları yaygınlaştıkça kendilerini farklı sanan topluluklar, müziklerinin ve dillerinin çok benzediğini göreceklerrdir. Böylece bu bölme çabası boşa çıkacaktır” demişti. Doğru söylemişti.

Batı’nın bize mozaik olduğumuz fikrini dayatması çok işine yaradı. Her duyduğuna sorgulamadan inanan nice insanımız, hatta pek çok aydınımız, George Orwell’ın koyunları gibi “Ne güzel biz mozaikiz” diye el çırpmaya başladı. Oysa Amerika’da ve Avrupa’nın tüm ülkelerinde farklı milletlerden insanlar yok mu? Olmaz olur mu? Var tabii. Ancak onlar, her şeye rağmen kendilerini mozaik olarak görmüyorlar. Mozaik olmak, bize kasıtlı olarak yakıştırdıkları bir sıfattır.

Mozaik Yerine Yeckpare Taş Olsak Nasıl Olur?

Bir teşbihte bulunarak “Mozaik olmak yerine yeckpare bir taş olsak nasıl olur?” sorusunu sorabiliriz. Bir ülke mozaik olursa o ülkedeki insan topluluklarını tek tek sökebilirler. Eğer bir ülke yeckpare büyük bir taş olursa bölemezler. Bu konuda iki örnek verebiliriz, Bursa’daki Yeşil Türbe ve bir Türk efsanesi olan Bengü Taş.

Yeşil Türbe’nin Mozaikleri: Benim gençliğimde Bursa’daki Yeşil Türbe’nin içi yerden tavana kadar yeşil mozaiklerle kaplıydı. Şimdi giderseniz insan boyu hizasında mozaik yok. Anlaşılan bazı ziyaretçiler, çakıyla birkaç mozaik söküp cebine atmıştır. Sanırım bu durum, mozaiklerin başına geliyor, eğer mozaikseniz birilerinin sizi mensup olduğunuz bütünden koparması mümkündür.

Bengü Taş: Eski bir Türk destanında Bengü Taş isimli hayali bir taştan söz edilir. Bengü Taş, ölümsüz taş anlamına gelmektedir. Rivayete göre, eskiden Türk Yurdu’nda Bengü Taş adlı bü-

Prof. Dr. Üstün Dökmen, bu kitapta,
Türk tarihini, kültür ve medeniyetini
bir psikolog gözüyle ele alıyor.
Türk soyunun nereden geldiğinin
ve nereye gittiğinin izini sürerken
okuyucunun, kendi kimliğini/aidiyetini
cesaretle ve tüm gerçekliğiyle
sorgulamasına rehberlik ediyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2261-3

9 789751 422613

KDV'den muaftr